

**ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И
СТРУЧНА СЛУЖБА ВАЉЕВО**

**Бирчанинова 128 А, 014/3519-390, 3519-391
e-mail: pssvaljevo@open.telekom.rs**

**Министарство пољопривреде и заштите животне средине
Сектор за рурални развој
www.psss.rs**

**АКТУЕЛНИ САВЕТИ ИЗ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ
Билтен бр. 7**

Ваљево, 10.07.2015. година

Тираж:
350 примерака

Садржај

КОНТРОЛА ПЛОДНОСТИ ЗЕМЉИШТА У 2015. ГОДИНИ.....	3
ПОТРЕБЕ ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА ЗА ВОДОМ.....	3
АКТУЕЛНИ САВЕТИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ БИЉА У МЕСЕЦУ ЈУЛУ ЗА ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОЂАЧЕ НА ПОДРУЧЈУ КОЛУБАРСКОГ ОКРУГА (ЗАШТИТА ЗАСАДА МАЛИНЕ ПОСЛЕ БЕРБЕ,ЗАШТИТА ЗАСАДА ШЉИВЕ,СУЗБИЈАЊЕ КОРОВА НА СТРНИШТУ)	4
РАДОВИ У МАЛИЊАКУ ПОСЛЕ БЕРБЕ	6

КОНТРОЛА ПЛОДНОСТИ ЗЕМЉИШТА У 2015. ГОДИНИ

Према важећем Закону о земљишту ради заштите и очувања хемијских и биолошких својстава пољопривредног земљишта од прве до пете катастарске класе и обезбеђења правилне употребе минералних и органских ђубрива власник, односно корисник обрадивог пољопривредног земљишта врши контролу плодности обрадивог пољопривредног земљишта и евиденцију количине унетог минералног ђубрива. Контрола плодности обрадивог пољопривредног земљишта и количине унетог минералног ђубрива врши се по потреби, а најмање сваке пете године.

Контрола плодности земљишта ради се на просечном узорку земљишта који се прави од већег броја појединачних узорака. Број појединачних узорака зависи од величине парцеле и хомогености терена. На парцелама величине до пола хектара број појединачних узорака је 6-8 а на већим парцелама 4-5 ха износи 20-25 појединачних узорака.

Време узимања узорака је пре сетве или после жетве тако да је ово управо право време за узимање узорака за контролу плодности. Након жетве земљиште је најсиромашније хранљивим елементима који су из земљишта изнети приносом. Правилно узорковање земљишта веома је важно у систему контроле плодности земљишта јер од њега зависе резултати агрохемијских анализа и препорука за ђубрење. Правилно узимање узорака налаже да се узорци узимају 6 месеци након ђубрења стајњаком фосфорним или калијумовим ђубривима, а 2 месеца након примене азотних ђубрива.

Дубина са које се узима узорак зависи од начина коришћења пољопривредног земљишта па за ратарске културе износи од 0-30 цм, за ливаде и пашњаке до 10 цм а за коштичаво и јабучасто воће узимају се 2 узорка са две дубине 0-30 цм и 30-60 цм.

И ове године Министарство пољопривреде и заштите животне средине финансира контролу плодности пољопривредног земљишта. Наиме сви пољопривредни произвођачи који су носиоци активног пољопривредног, комерцијалног газдинства могу о трошку министарства урадити агрохемијску анализу на 10 парцела које су у њиховом власништву и налазе се од I-V катастарске класе.

Након агрохемијских анализа следи давање препорука за ђубрење на основу резултата анализе, планираног приноса и потреба обређене биљне културе. На тај начин произвођачи могу да рационализују потрошњу минералних ђубрива и смање трошкове производње.

Снежана Стојковић-Јевтић

ПОТРЕБЕ ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА ЗА ВОДОМ

Животиње као и људи лакше подносе глад него недостатак воде за пиће. Вода чини основну компоненту у телу крава, нормалне кондиције за производњу млека.

Заступљеност воде креће се од 55-65%. Мршаве краве могу имати до 70% воде, а угојене чак и мање од 50%. Вода је неопходна за нормално одржавање телесних течности и одговарајућег јонског биланса, затим за разлагање, апсорбовање и метаболизма хранљивих материја за елиминисање непожељних продуката метаболизма и прекомерне топлоте, за развој плода и транспорт хранљивих материја у телесна ткива и обратно, тј. за одстрањивање из организма непожељних продуката и сувишне топлоте.

Краве веома брзо реагују на дефицит воде, брже него на дефицит других хранљивих материја. Од свих животиња, краве у лактацији требају веће количине воде у односу на величину тела, превасходно због велике количине воде која се излучи у млеку (875 г/кг). Поред тога, краве губе воду саливацијом, уринирањем, дефицирањем, знојењем као и испаравањем са телесних површина и респираторног тракта. На количину изгубљене воде са тела утиче њихова активност, брзина респирације, амбијентална температура и влажност ваздуха, састав хране коју конзумирају и други фактори. Потребне краве у води задовољавају се слободним пијењем воде, водом у храни коју конзумирају и метаболичком водом која у организму настаје оксидацијом органских хранљивих материја. Оксидацијом 1 кг протеина ствара се 450 г воде, од 1 кг угљених хидрата 560 г воде, а од 1 кг масти 1.190 г воде. Зелена храна садржи 75-85% воде, силажа 60-80%, различите врсте репе 70-90%, а сува кабаста и концентрована хранива најчешће 10-14% воде.

Укупна количина воде у организму одраслих грла је релативно константна. Ова константност зависи од свакодневног биланса воде, тј. дневне равнотеже између унете и излучене количине воде.

др Радосав Вујић

АКТУЕЛНИ САВЕТИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ БИЉА У МЕСЕЦУ ЈУЛУ ЗА ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОЂАЧЕ НА ПОДРУЧЈУ КОЛУБАРСКОГ ОКРУГА (ЗАШТИТА ЗАСАДА МАЛИНЕ ПОСЛЕ БЕРБЕ, ЗАШТИТА ЗАСАДА ШЉИВЕ, СУЗБИЈАЊЕ КОВОРА НА СТРИШТУ)

Пољопривредни произвођачи на подручју Колубарског округа током наредног периода требало би да ураде следеће актуелне третмане у својим засадама/усевима.

Заштита засада малине после бербе

Малину напада велики број штеточина, проузроковача биљних болести – патогена и корова. Из тог разлога потребно је предузети мере заштите које спречавају појаву болести, штеточина и корова обезбеђујући здрав и квалитетан род. Након завршене бербе у засадама малине потребно је одмах почети са превентивним мерама заштите против штетних организама. За сузбијање проузроковача биљних болести може се применити препарат **Quadris** одмах након бербе и уклањања старих изданака уз додатак инсектицида (**Mospilan**, **Actara**...) и акарицида који сузбијају штетне инсекте и гриње. (**Demitan**, **Nissuron**, **Actelic-80**) Петнаест дана након претходно обављеног третмана (у случају

потребе) поновити прскање истим, горе наведеним препаратима. Крајем октобра у малињаку је потребно наставити са превентивном заштитом и то применом неких од препарата на бази бабра, као што су : Cuproxat, Cupragin, Bakaroksihlid, Nordox 75WG, Bakarni kreč 50, Bakrocid, Cuprozin, Curzate, ...Једна од неопходних мера у малињаку након бербе је и уништавање корова, што представља обавезну и редовну меру у производњи здравог и квалитетног плода малине. Уколико се у малињацима не уништавају корови и ако се исти после бербе не уклоне или униште они ће бити велика конкуренција остављеним изданцима у храни и води која је најпотребнија малињацима у јулу и августу и добра подлога за развој штетних организама. Корови у малињацима сузбијају се применом *механичких* и *хемијских* мера или комбинацијом истих. *Механичке мере* подразумевају примену различитих аготехничких мера : плевљење и окопавање у реду, плитко орање, дрљање, кошење и фрезирање између редова (по потреби). *Хемијске мере* подразумевају примену хербицида. У малињацима се најчешће примењују неки од следећих хербицида: : Casoron-G, Gramoxone, Devrinol. ...Са хербицидима у малињацима треба бити опрезан и не употребљавати их пре консултација са одговарајућим стручњацима.

Заштита засада шљиве у овом периоду подразумева третман против проузроковача трулежи плода-*Monilia fructigena*. У фенофази засада шљиве „*плодови мењају боју*„ урадити третман неким од ботритицида који се могу наћи на тржишту. У неким подручјима Колубарског округа било је оштећења од града тако да и у тим засадима обавезно урадити третман од трулежи плода јер су оштећења на плодовима улазна врата за развој овог патогена. При избору препарата обавезно водити рачуна о каренци. Мониторингом на терену утврђена је појава шљивиног смотавца друге генерације која тренутно лети и препоручује се заштита од ове штеточине са одговарајућем инсектицидом. (водити рачуна о каренци и консултовати стручно лице прилоком избора препарата.)

Сузбијање корова на стрништу

Након жетве стрних жита једна од мера коју је потребно урадити је уништавање корова.

Ова мере је веома важна јер се на овај начин смањује бројност корова за нередни усев који је најчешће окопавина. Уколико се изврши ова мера, у пролеће наредне године проблем корова се често може решити и са само једним третманом неким од земљишних хербицида.

Корови на стрништу се не уништавају одмах након жетве; најпре је потребно уклонити жетвене остатке (сламу) и сачекати 15-20 дана да корови никну у што већем броју. Када корови буду у фази 4-6 листа пожељно је урадити третман са тоталним (неселективним) хербицидом на бази активне материје Глифосат-а. У зависности од врсте корова који су присутни тотални хербицид треба применити у количини од 3-10 л/ха.

Третирану површину стрништа не треба обрађивати 15-20 дана након примене тоталног хербицида.

Хербициди који се примењују на стрништу делују само преко листа и зелених биљних делова не остављајући хербицидне остатке у земљишту тако да нема опасности за

наредни усев на овај начин третираној површини. Усеви се могу сејати без ограничења. Третирање би требало обавити у вечерњим сатима.

Дипл.инг. Весна Јанковић

РАДОВИ У МАЛИЊАКУ ПОСЛЕ БЕРБЕ

Успешна производња малине захтева примену потребних агротехничких мера током целе године па са тим у вези после завршетка бербе потребно је наставити са радовима у малињаку. Многи произвођачи те радове занемарују из незнања или немогућности јер после малине почиње берба купине, касније стиже шљива па је малина запостављена и у малињаке улазе тек у пролеће кад обављају ђубрење, резидбу и везивање изданака. Период од бербе до завршетка вегетације је веома битан и мора му се посветити пажња да би добили квалитетне и здраве изданке за следећу годину. Наши малињаци су углавном на теренима који су оцедити, где се није задржавала вода и штете од прошлогодишњих високих падавина и поплава су минималне што се тиче директног утицаја. Утицај влаге и ниже дневне температуре повољно су утицали на пораст и број изданака малине током 2014 године али су са друге стране негативно утицали на повећано присуство болести изданака у оним засадима где нису редовно примењиване све агротехничке мере. Због тога је веома битно да се са радовима у малињаку настави одмах по завршеној берби јер ће то директно утицати на принос и квалитет плода малине следеће године.

Одмах по завршетку бербе потребно је уклонити изданке који су донели род. Ови изданци су завршили своју функцију и потребно их је исећи, сачекати неколико дана да се просуше и изнети из засада. У случају високих температура могу се исећи и оставити на жици да би правили хлад новим изданцима а касније изнети. Обзиром да непосредно пре и током бербе нису извођене мере хемијске заштите у засаду стари изданци су носиоци потенцијалне заразе па се њиховим изношењем побољшава проветреност и осунчаност у засаду и смањује могућност обољења нових изданака.

Изданке који ће следеће године донети род треба привремено подићи и привезати како би се несметано могле изводити агротехничке мере у малињаку. Везивање се изводи тако што се канап завеже за чеони стуб, а затим обмота око следећег стуба, и тако око сваког стуба до краја реда. Са друге стране реда поступак се понавља тако да се изданци постављају у простор између канапа без икаквог везивања за жицу. Могу се подићи и привезати на још начина као што је груписање више изданака у сноп и везивање за жицу. Овом мером се подстиче усправан раст, добро је проветравање и смањена могућност заразе изданака, олакшана је обрада земљишта и заштита засада. Привремено везане изданке треба ослободити веза у јесен после заштите бакарним препаратима.

После серије уклањања овогодишњих изданака пре бербе малине, изданке који су остали у моменту после уклањања родних изданака треба још једном проредити. Треба уклонити све оне изданке који се налазе ван реда, заражене изданке, као и сав вишак изданака у реду (у реду треба оставити 6 до 9 нормално развијених и здравих изданака на 1 м дужине шпалира). У пролеће наредне године од ових изданака бираћемо 5 до 6 на 1 м дужине који треба да донесу род.

У циљу сузбијања корова обавити допунску обраду земљишта (тањирање или фрезирање), заштиту засада малине од проузроковача болести и штеточина, наводњавање засада како би се утицало на пораст изданака који ће следеће године донети род, као и јесење ђубрење органским и комплексним минералним ђубривима.

дипл. инг. Ђорђе Сивиљ

У даљем тексту дат је преглед цена живе стоке, житарица, сточне хране, воћа и поврћа за јун 2015. године (подаци СТПИС-а).

Доминантне цене живе стоке на пијацама у Србији за јун 2015. године

Јединица мере (дин/кг)	Тежина/ узраст	Раса	ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА										
			Београд Обреновац	Чачак	Крагујевац	Краљево	Лозница	Ниш- Бељин	Пирот	Пожаревац	Смедерво Осипаоница	Врање	Зајечар
Бикови	>500kg	HF										215	
Бикови	>500kg	SM				200							
Двиске	све тежине	све расе	200		150	120							
Јагњад	све тежине	све расе	280	250	270	240	265	320	300	270	280	300	280
Јарад	све тежине	све расе	240		170	150	230	200	200		220	210	210
Јунад	<=300kg	HF											
Јунад	<=300kg	SM											
Јунад	350-480kg	све расе								210			
Јунад	>480kg	све расе							220				
Козе	све тежине	све расе	140		120		145	150				130	
Краве за клање	све тежине	HF											
Краве за клање	све тежине	SM				120			150	140		150	
Крмаче за клање	>130 kg	све расе	120	150	120	90	120				120		130
Овца	све тежине	све расе	150	140	120	110	140			120	150	150	
Прасад	16-25kg	све расе	250	240	250	220	240	240	280	280	250	240	240
Прасад	<=15kg	све расе	260	240	270		270	250	280	250	260	230	250
Телад	80-160 kg	HF	340										
Телад	80-160kg	SM	450			400			360	330		400	
Товљеници	80-120kg	све расе		140	170	130	130	170		140	160	150	170
Товљеници	>120 kg	све расе	140	130	130	100		150		120	140		160
Шиљежар	све тежине	све расе	200							200	190		

Доминантне цене житарица и сточне хране у Србији за јун 2015. године

Производ	Јединица мере	Место продаје	ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА										
			Београд	Обленовац	Чачак	Крагујевац	Краљево	Лозница	НишБелџин	Пирот	Пожаревац	Смедерво	Врање
Кукуруз (окруњен, природно сушен)	цак 50 kg	Пијаца	18	22		21	17	20		16		22,5	
Кукуруз (окруњен, природно сушен)	цак 50 kg	Пијаца		22						16			
Луцерка (сено у балама)	бала 12-25kg	Пијаца					19			15		15	
Пшеница	цак 50 kg	Пијаца	22	25		25	24	25				30	
Сојино зрно	цак 50 kg	Пијаца	50				55						
Сточни јечам	цак 50kg	Пијаца	24	25		27	26	30				30	
Сточно брашно	цак 33kg	Пијаца	20				17					20	
Кукуруз (нови род, вештачки сушен)	ринфуз	Силос											
Кукуруз (окруњен, природно сушен)	ринфуз	Силос											
Пшеница (нови род)	ринфуз	Силос											
Пшеница	ринфуз	Силос	20,5					20					
Сточни јечам	ринфуз	Силос											
Сточно брашно	цак 33kg	Малопродаја											
Луцеркино брашно (мин 15% протеина)	цак 25kg	Малопродаја		50									
Сојина сачма (44% протеина)	цак 33kg	Малопродаја	75	78	75,5	69	90		86	80	63		
Сточно брашно	цак 33kg	Малопродаја			20,3		17		19	23	20		
Сунцокретова сачма (33% протеина)	цак 33kg	Малопродаја	35	45	35	34	35		39	40			
Луцерка (сено у балама)	бала 12-25 kg	Газдинство		18			20		20	15	7	15	

Доминантне цене воћа – зелене пијаце у Србији за јун 2015. године

Производ	ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА											
	Београд Каленић	Београд Скарлија	Чачак	Крагујевац	Краљево	Лозница	Ниш	Пирот	Пожаревац	Смедерво	Врање	Зајечар
Банана (Banana)	150	140	130	120	150	130	12	130	150	150	130	
Бресква (Peach)	100	100	100	120	100	80	070	120	100	100	100	
Јабука ајдаред (Apples idared)	150	140	80		80	130	110	130				
Јабука Грени Смит (Aples Granny Smith)	150	150			140		130	130				
Јагода (Strawberry)	150	150		90	120	120	110	150	80	120	150	
Кајсија (Apricot)	200	200		200	200	150	200	200	250	140	250	
Крушка (Pear)	120	200				100	160	200	300	120		
Лимун (Lemon)	250	250	270	190	250	220	240	220	250	240	200	
Малина (Rasberry)	400	400	300	200			250	350	400	350	200	
Нектарина (Nectarine)	120	100		120	150	150	130	150	100	100	120	
Орах (Walnut)	1300	1300	1300	1200	1400	1400	1200	1200	1200	1200	1200	
Поморанца (Orange)	150	130		120	150	150	130	150	180	120	130	
Трешња (Sweet Chery)	150	150	120	120	150	150	80	200	200	130	100	
Вишња (Cherry)	100	100		120		150	85	100	200	80		

Доминантне цене поврћа – зелене пијаце у Србији за јун 2015. године

Производ	ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА											
	Београд Каленић	Београд Скадарлија	Чачак	Крагујевац	Краљево	Лозница	Ниш	Пирот	Пожаревац	Смедерево	Врање	Зајечар
Боранија – жута (String beans yellow)	150	120		180		200	90					
Броколи (Broccoli)	200	150	150			200			100		200	
Карфиол (Cauliflower)	150		150	100		120		200	100	200		
Краставац салатар (Cucumber for salad)	50	50	30	30	60	15	25	30	30	25	50	
Кромпир (Potato)	80	80	50		60	50		60	60			
Кромпир-млади (Baby-potato)	60	60	50	40	60		45			40	40	
Купус (Cabbage)	50	40	30		250	20	20	30		250	30	
Лук бели (Garlic)		400				500	330			250	350	
Лук-црни млади (Spring onion)		30		20	30		25	25	30		20	
Лук црни (Onion)		80	50		60	60		60		50	40	
Паприка бабура (Pepper Babura)	150	150	150		150	100			150	140	120	
Паприка шиља (Pepper Shilja)	150	150	300		150	120		130	150			
Парадајз (Tomato)	100	120	100	50	70	90	70	70	80	80	80	
Пасуљ бели(Beans white)	380	350			300	300	250	350	300	330	250	
Патлиџан (Eggplant)	250	250	200				250		150			
Тиквице(Zucchini)	50	50	40		50	20	40	60	50	30	50	
Зелена салата – комад (Lettuce – piece)	50	40	20			40				35	30	
Шаргарепа (Carrot)	120	150	100		80	100	90	130	100	90	80	